

Kültür

Cemil GÜLSEREN*

YALANIN GERÇEĞİ

Gan taşıyan biriysen hele de mümkün mü korkmamak? Kimileri için; "Deli doludur hiç korkmaz." derler. Canı üstünde belki ancak akli gitmiştir. Akıl mı? Baştan gitmiştir. Can olmayınca akıl ne yapsın? Ruh olmayınca can ne ki? Ya aşk? Onsuz neyin tadı ola ki? Çanakkale Savaşlarının en hazin fotoğraflarından herhangi birini şimdi çekebilir misiniz? Haydi, çıkın işin içinden. İki dakika sonra öleceği muhakkak olan askeri ateşe atan neydi? Akli olanın, canını düşünenin yapacağı iş değildi o. Ya neydi peki?

Demem odur ki akıl zaten korkaktır. Can, akıldan alır tepkiyi. Aşk ise kendinden geçmektir. Olsa olsa odur korkusuz olan. Aşkın adı iman olmuş, Allah adını diline almış, vatan yoluna koyulmuş. Vatanın bağına düşman dayasın hançerini.

*Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak*

Konu korku olunca, dürüstlük de çok zor. Serde yiğitlik var ya. Söylemesek de, nefsimize yaklaştırmamak da ölümdür en ürktüğümüz. Bir söz var biraz âmiyâne ama yerinde; Ölmüş eşek kurttan korkmaz. Ölümü dilemek başka, beklemek daha başka. Bütün canlılar ölümden ürker. Korkunuz zaten ölünce biter. Ondan sonrası için isteyen korksun. Yaşadığını götüreceksin.

Dadaloğlu ne diyor;
"Okuttuğun tutmaz oldu âlimler
Kalktı da adalet, arttı zulümler
Haram yerden mal kazanan zalimler
Can verirken soluması güç olur."

Ölüm korkularıyla yaşamaya çalışmayın. O halde yaşamak zaten yaşamak sayılmaz ki. Bir de pimpirikliysen, her şeye kulak kabartıyorsan zor dostum zor. Siz bir ilenmeye uğramışsınız belli ki. Canının derdine düşesin derler eskiler. Allahtan korkmayan da canının derdine düşer. Bırakın da korksunlar bari. Can ne ki gitti gidecek. Kaş ile göz arası kadar bir aralık hepsi. Dilimin ucuna gelen dizeleri size de sunayım:

*Kimi gözden, kimi kulaktan
Senin yolun gayet ıraktan
Onun derdi, onmaz yürekten
Kim ölür, kim kalır meraktan (C.G.)*

Atalar demiş; "Ağrısız baş, mezardaki taşır." Sufiler, âbidler ne der; "-Ben hazırım, neye korkacağım ki?" Doğrusu hepsine hak verir, saygı duyarım lâkin bir de inanabilsem.

Başka başka neler korkutur bizi? Tek başına kalmak yahut terk edilmek bilhassa ömrünüzün güzünde sık rastlanır bir duygudur. Yani yalnız kalmak hatta kimsesizlik ölümün neredeyse kardeşidir. Hele de bî-çare isen, garipsen, bir de yoksulsan sen, korkmaya hakkın var. Ne çare?

*“Üzülürüm gözden uzak kalınca
Bir yolcu gözlerim gözüm dalınca
Gün gelip gözüme toprak dolunca
Bulamaz girecek beden gözlerim.”
(Abdullah Satoğlu)*

Endişenin korkuyla kardeş olduğunu biliyor muydunuz? Dünya bu, geçim dünyası işte. Kim korkmaz işsiz kalmaktan? Hele de gençler teselli yetmiyor endişelerini gidermeye.

Kınanmayacak bir başka korku da iftiraya uğramaktır. Çamur ya aklanmak için didin dur. Gönlnünün bulandığına mı yanarsın, dostlarının kuşkularına mı? Gider, ama ne çare, sen örselenirsin. Yalnız kalmaktan öte duyarlı yürekler, ince eleyip sık dokuyanlar bir de yanlış anlamaktan öyle bir korkarlar ki yine de korktukları başlarına gelir zaman zaman.

Korktuğumuza Kaçıyoruz

Hangimiz bu dünyadan –nadiren de olsa– çıkıp gitmek istememişizdir? Yorgunluktan mı? Hayır. Bezginlikten mi? Ne münasebet... Olsa olsa âcizlikten isteriz. Her yaşta, her zaman her mevkide olabilir üstelik. Yalnızlıktır korktuğumuz.

Adam dırdıra dayanamaz, kapıyı çarpar, çıkıp gider. Kadın ilgisizliğe ve şiddete katlanamaz. Sorumsuz kocanın aldırışsızlığı sorundur artık. Adam aldırma diyemez kadın, almır. Mutsuzluktur korktuğu ve çıkıp gider. Kız sevdalanır, kaçıp gider. Gittiği yol kötü müdür nedir kim düşüne? Babaya küser gider, anayı tersler gider. Evin oğlu bu. Ne eder ne yapar, işe gider gibi o da kopar. Sen de bir türkü tutturusun olur biter: Ham meyveyi kopardılar dalından. Geçinememektir korkumuz, geçimsizliktir derdimiz. Umudun adıdır kaçtığımız. İster çekip gitsinler, ister çıkıp gitsinler. Ne fark eder? Kapı aynı. Kimi umuda açılır bu kapılar, kimi şansa, kimi de boşluğa. İş bulma, eş bulma hep niyet başka, kısmet daha başka. Ümit de böyle bir şeydir işte.

*Kaç umut bağladım, kaç umut kestim
Kimseye yaranmak değildi kastım
Hep görmeden bakan gözlere küstüm
Bakmadan göreceğ göz arıyorum
(Halil Soyuer)*

Korku Nedir ki?

Nefretle sevgi ne kadar sırt sırta ise, korku ile nefret de o denli birbirlerine yapıştırlar. Korkanın kalp atışlarını siz de duyarsınız. Renkten renge girer. Kimi kızarır, kimi morarır. Rengin seni ele verir. Korkana acırız biz. Korkulu sözler, deyimler atalardan bize mirastır. Bakalım neler demişler: Akan sudan korkma, durgun sudan kork. Görünmeyi daha ürkütücü belli ki. Zekâler daha çok korkarmış. Niçin mi? Gerçek tehlikeler karşısında daha duyarlı, daha şuurcludurlar da ondan. Algıları yüksektir. Hâliyle tedbirleri almada, tehlikeleri aşmada, korkuları yenmede yetenekleri de zekâlarıyla örtüşüyordur. Fazladan şüpheleri de göze çarpacaktır muhtemelen.

Kimse kendini küçümsemesin. Küçüklük korkaklığı çağırır. Tehlikeleri de abartmayın ki gücünüz kısılmasın. Kendinizi kısıtlarsanız, korku size egemen olur. Bu durumda korku size dağları bile aşırır. Korkusuzluk yani cesaret yani kendine güvenmek, varlıkla mümkündür ancak. Cesaret iki insanda çok rastlanır: Ya hiç olmayacak ki kaybedecek bir şeyi yoktur gözü dönmüşler misali, ya da çok olacak. Olsun da neyin olursa olsun. İster paran ister pulun ister kulun (adamın). Varlıktan varlık doğar. Gönül darlığın var mı yok mu boş ver soran yok onu.

Yalnızlık ki -korkunun doğum yeridir- varsa cesaretini bile eritir. Arkalıysan sen, cesursun hem. Arkadayız, yürü koçum demesinler yeter ki. Gözünü karartıp fırlarsın. Gaza mı gelirsin, göze mi yoksa dize mi? Onu ancak Allah bilir.

Atalardan bize intikal eden en bildik kalıp söz şöyledir: Korkunun ecele faydası yok. Olsun biz korkma hakkımızı kullanırız. Hem korkarız, hem yaşarız. Korktuğun başına gelir deseler de. Sezen korkar doğrudur. Yaratan, kulunu darda koymaz lakin Allah'tan korkmayandan da korkular. Tekerleme gibi duymuşsunuzdur: "Allah'tan korkmayanın belasından, Allah'tan korkanın bedduasından KORK." diye. Niye bedduadan korkarız çünkü "Alma ahı, indirir şahı." demiş atalarımız. Peki, kim beddua eder? Hakkı yenen, mağdur olan, zulme uğrayan... O ne yapar? Ah eder, arada da beddua... Siz siz olun bilerek bilmeyerek mazlumun ahını almayın. Ahın âheste çıkması, âheste kürek çekmeye benzemez de.

Sokak dilinde söylenir: "Demirden korkan, trene binmez." Niye ki? Korkuyu yenmek gerek. Güç sende olsun, yeter. Gücün neyse o. Onu bil. Bilemezsen ilin de elin olur. İl dedik ya, ebedi ilinde senin de nasıl yerin olur görelim: Büyük mutasavvufe Râbia Hatun'un şu duası, ihlâs ve samimiyetin en doruk noktasını teşkil etmesi açısından bir şaheseri sergilemektedir: "Ey Rabbim eğer ben cehennem korkusu ile sana ibadet ediyorsam beni o cehenneminde yak. Eğer cennete girmek ümidi ile ibadet

ediyorsam beni o cennetinden kov. Yok eğer yalnız senin için sana tapıyorsam, beni ezeli ve ebedi güzelliğinden mahrum eyleme." Gönül huzuru ile ÂMİN diyorsanız hiç korkmayın.

*. Yrd. Doç. Dr.